

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vételnek felf.

Felolós szerkesztő

NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 f.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Mikorra várható a béke?

Baja, szept. 25.

Királyunk elküldte válaszigyzékét a pápa békejavaslataira. A válaszigyzék újabb tanúságot tesz az osztrak-magyar monarchia békés hajlandóságáról és teljesen magáévá teszi a pápa béke-gondolatát. A pápa békejavaslatai olyan természetűek, hogy meg alósulásuk teljesen számol existenciánk biztosításának és életünk zavartalanságának a követelményével.

Ha ellenségeink szintén úgy fogadnák a pápa javaslatait, mint a központi hatalmak, akkor magától bekövetkeznék az annexiók és kártalanítás nélkül való béke, amelyet a pápa kíván és amelynek Ausztria és Magyarország részéről semmi akadály sincs.

Csak hogy az eddigi jelenségekből ezt kell következtetnünk, hogy az ántánt hadviselő felek és Észak-Amerika a legridegebb állápontra helyezkednek béketörekvéseinkkel szemben.

Amíg Robert francia külügyminiszter még mindig ma szlagolhatja a saját népét hű reményekkel és a francia képviselőházban büntetlenül szavalhatja, hogy Elzász Lotharingia nélkül nincs béke és még ez egymagában véve nem elegendő, mert jóvátétel is kell, — amíg O'aszországban a szent egoizmus még mindig varázslatos jelszó és Trieszt felszabadításáról tovább is álmodoznak, amíg Angliában Lloyd George-é a szó, aki több hasznot remél a háboru folytatásától, mint a békekötéstől, addig ne ringassuk magunkat hű ábrándokban, hogy máris itt lenne a páratlanul álló világtragédia utolsó fejezete. Még küzdenünk kell, még hullani fog a legdrágább nedű: az ifjuság, hazánk reménységeinek vére.

Vigaszt nyujthat nekünk az a tudat, hogy azzal a hősi kitartásunkkal, amellyel eddigelé a háboru pusztításait elszenvedtük, a háboru nehezebbik, keservebb felénk útját megtettük. Sőt orontul is vagyunk már.

Mert a pápa békeigyzékére adott válaszuk előbb-utóbb mégis csak felrázni fogja az ántánt államok népeit a

háboru utolsó kormányaik lidere nyomásai alól és bármily kilátástalan ma még a béketörekvés, vegre is — és tán hamarosan, — vulkanikus erővel fog égnék történi a békevágy nélkül, amely széjjelkergetni fogja ott a világtörténelemben eddig példátlanul álló bünszövevséget és a világ leggazabb szájhőseinek torkára fogja szorítani a szót.

A bajai katona-nap.

A hadiárva és rokkant katonák javára a 6. honvéd gyalogezred és egy műkedvelőkből alakult társaság szeptember hó 23-án katona-napot rendezett, melynek programja olyan változatos és meglepetésekben anyira gazdag volt, hogy arról a legszebb képeket lehet festeni.

Az ünnepség vasárnap délután vette kezdetét a Sztháromság-téren és a Sugovica parti sétányon, ahol a közönséget a 6. honvéd gyalogezred zenekara szelbnel-szebb nótakkal mulattatta. A sétányon apró sátorok voltak felállítva s mindegyikében bájos úrinők, keceses mozdulattal s kedves mosollyal csalogatták az arra járó közönséget, kedvessen kínálgatva a különféle édességeket... A kisi sátrakban telhalmozott különféle enni és inni valóval gondoskodtak a közönség ellátásáról. Különösen a csárda, a pezsgős-sátor igen élénk volt, mert ezt a fiatal jó kedélyű tiszték és önkéntesek tömegesen látogatták s emelkedett hangulatban és derűs jó kedvükben az arra sétáló ismerős lányokat is be-be csalogattak egy kis tere-ferőre, nő meg egy kis pohár szóóertésre...

Volt ott eukrázda, oszonna-sátor, gyümölcs-sátor, trafik-sátor, virág-sátor stb. Igen élénk volt a eukrázda, ahol kedves urleányok a házilag előállított különféle tortákat, jeges kávét, fogylaltot kínálatták az arra járó-kolőknek, bár ezt csak udvariasságból tettek, mert a kitünően készített különféle édességek ezuttal nemesak a hölgyeket, hanem a férfiak nagy részét is oda csalogattak. Csupa vidám, pajzán jókedv és elevenség minden sátor előtt. A sétányon hullámzó tömegben fel-fel tűnik egy-egy virágokat árusító urleány. Valjon lehetne-e ellenállni a kedves mosolynak, amellyel a szembejövőt virágját kínálva üdvözli. Lehetetlen, mert még az öreg urak is számosan tüzentek virágot mellükre. A vidáman sétáló közönséget a tiszték és az ifjuság valóságos konfetti esővel árasztották el. Később mulatságos

játék is volt: házasság-közvetítés, szerencsekerék és szépség-verseny.

Az odavezető utvonálfakon urleányok persellyel gyűjtöttek a nemes célra. Mindenki örömmel adott, kelemesen szórakozott és a közönség hangulata is a legjobb volt. Csaknem este 7 óráig tartott az ünnepség, amikor a közönség szétoszlott, hogy este a Nemzeti szállóban folytassa nemes szórakozást.

A művész kabaré este 9 órakor kezdődött, amely alkalomból a Nemzeti szálló nagyterme zsufólásig megtelt a minden iránt érdeklődő közönséggel, amely türelmetlenül várta már a sokat ígérő előadást. De nem is csalódott, már az első szereplő Marcinka Vica színművésznő elbájolta a közönséget, majd Steinné Lövenberg Anna meglepetést keltő szép hangjával hódította meg a közönséget. Pirovsky Lajos interpretálásával és Lövenberg Jenő conferálásával nagyban hozzájárultak az est művészi sikeréhez. Az egyes énekszámokat zongorán kísérte Strasser zongoraművész aki kiváló zenei intelligenciával látta el művészi feladatát. Szedlacsek hegedűművész következett ezután, aki csendes magába mélyedéssel sóhajtozott a hurokon és bájos andalító hanghullámá áradt szerte a terembe, melyet utóbb diszkrét pattogásu frisebb követett. A közönség mindvégig elragadtatással hallgatta. Végül Hirsch Róbert táncművész könnyed mozdulataival előadott táncában gyönyörködtette a közönséget, amely minden egyes szereplő játékát lelkesedéssel és zajos tapsokkal kísérte.

Ami a szereplők buzgóságát illeti, igazán a legnagyobb elismeréssel kell adoznunk nekik, a rendőrségnek is, hogy a fent jelzett jótékonycolra művészetüket és fáradságukat áldozták. De elismerés és hála illeti azon urhölgyeket is akik perselygyűjtéssel, árusítással, vagy adományaikkal nagyban hozzájárultak az ünnepség fényéhez és anyagi sikeréhez.

Az ünnepély tiszta jövedelme 15000 korona volt.

— Az árdrágitást hivatalból kell üldözni. Ugron Gábor belügyminiszter az árdrágitók szigorubb büntetése dolgában rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz. Felhívja az első fokú büntető bírakat, hogy a rekvirálásból és általában a közszükségleti cikkek elosztásából vagy az árdrágitásból származó kihágási ügyekben a feljelentés bevárása nélkül soron kívül hivatalból indítsák meg az eljárást és kivételesen súlyos büntetéseket állapítsanak meg a visszaélőkkel szemben.

Az alkalmatlanok behívása.

A napokban nagyfontosságú és sokakat érdeklő rendeletet boesát ki a közös hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg.

A miniszter elrendeli, hogy a mögöttes országban szolgálatot teljesítő összes arcvonalbeli szolgálatra alkalmas légénységi állománybeli katonák, továbbá a fegyveres őrszolgálatra minősített katonák leváltandók. A miniszternek ezzel a rendelkezéssel az az intenciója, hogy a hadrakelt sereg utánpótlása fönnakadást ne szenvedjen s hogy a hadtápvonalakon megfelelő számú őrszolgálatos légénység álljon rendelkezésre.

A rendelet egyuttal intézkedik a beváltandó légénység pótlásáról is. A miniszteri rendelet szerint szolgálattételre hivatandók be mindazok az 1879-1897. évfolyamban született népfölkelésre kötelezettek, akik az eddigi népfölkelő szemléken fegyveres szolgálatra alkalmatlanoknak bizonyultak. Ez azt jelenti, hogy az alkalmatlanok irodákban, műhelyekben, kórházakban nyernek majd alkalmazást. Szigorúan meghagyja a miniszter, hogy ezeket az alkalmatlanokat kizárólag a lakóhelyükön lehet alkalmazni.

Ugyanez a rendelet úgy intézkedik, hogy a leváltandók pótlására elsősorban a női munkaerő alkalmazandó és csak abban az esetben alkalmazandók az alkalmatlanok, ha megfelelő női munkaerő nem állna rendelkezésre. Az egyes parancsnokságoknak még e hónap folyamán kell kimutatást készíteniök s leváltandó légénységről. A pótlás október hónapban fog megtörténni a miniszternek később kiadandó utasításai alapján.

Közélelmezésünk.

Nagy fontosságú, figyelemreméltó és már a fontosságában is jellegzetes rendeletet boesátott ki Hadik közélelmezési miniszter, aki úgy látszik ismerte a közélelmezés lebonyolításával foglalkozó hatóságok bánásmódját, külön kiemeli, hogy a jogosultak a nekiszánt kedvezményhez minden fölösleges zaklatás elkerülésével jussanak... Csunyan ráolvas ezzel a pár sorral a miniszter az alantasaira, akikről nem a legjobb véleménnyel lehet eltelve. Ez a körülmény mindenesetre rehabilitáció mindazon „kellemetlenkedő” fővárosi és vidéki újságok számára, amelyek az ilyen közélelmezési diktároknek viselt dolgait szelölteteni próbálják.

Szociális szempontból véve a rendelet előtt kalapot emelünk.

Az Országos Közélelmezési Hivatal ugyanis a következő rendeletet boesátotta ki:

Ezennel eirendelem, hogy az áldott állapotban levő, továbbá a betegágyat fekvő és szoptató nők részére mindennemű hatósági rendelkezés alá tartozó, illetve hatósági elosztás tárgyát képező élelmiszerből a rendes fejadagolás szerint járó mennyiségen felül még husz százalék többlet szolgáltatassék ki.

Az élelmiszer többlethez való jogosultság a terhesség hatodik hónapjával kezdődik és a lebetegedéstől számított két hónap, illetve szoptató nőknél a 11-ik hónap végével szünik meg.

Ahol és amennyiben az élelmiszerek a jegyek ellenében osztatnak ki, az ezen rendelet szerint többletre jogosultak részére póttjegyet kell kiadni, ahol pedig az elosztás jegy nélkül történik, a községi előjáróság (polgármester) összeírásai jegyzék alapján tartozik a pótagad kiszolgáltatásáról gondoskodni.

Midőn a helyi viszonyoknak megfelelő részletes intézkedések megtételét a törvényhatóság első tisztviselőjére bízom, egyszersminp azon kívánságomnak adok kifejezést, hogy a jogosultak a nekik szánt kedvezményhez minden fölösleges zaklatás elkerülésével jussanak, másrészt azonban gondosan ügyelni kell arra, hogy ez igazságos megkülönböztetés tárgyát ne képezze. Ezen rendelet hatálya a közvetlen ellátásban levő bányák, ipartelepek, szövetkezetek beszerzési csoportokra is kiterjed.

A fafűrészelési és favágási árak szabályozása.

Az árdágítók diszes sorába a favágók is beléptek. A fafűrészeléséért és vágásáért nálunk hallatlan magas díjokat követelnek, olyan árakat, amilyent tán sehol másutt az országban.

Egy öl keményfának összevágatási díját városunkban 36 koronára emelték már fel a favágók és ha a hatóság továbbra is elnézően szemléli az árak felfelé haladását, rövid idő múlva 40 koronára is fel fog szökni egy öl fa összevágatási díja. Legfőbb ideje, hogy a favágók zsarolásának a hatóság utját állja. Ezért sürgősen szabályozni kérjük a kézierővel történő fafűrészélést és favágást, városunkban is, úgy miként azt a pécsi rendőrhatalóság Pécsen megtette. A pécsi rendőrfőkapitány ugyanis elrendelte, hogy: egy öl fának háromszor (vagyis 4 drbra) elfűrészeléséért számítható 15 korona, felvágásért 6 korona, az öszerakásért 2 korona, összesen 23 korona. Egy öl fának négyszer (vagyis 5 drbra) elfűrészeléséért számítható 20 korona, a felvágásért 7 korona 10 fillér, az öszerakásért 2 korona, összesen tehát 29 korona 50 fillér. Azon favágókat, kik ezeknél többlet számítanak fel, az 5680—1914. B. M. számú körrendelet

alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogja sújtani.

A favágókon az árszabályozással sérelem nem esik, mert az mégsem lehet szociális igazság, hogy a favágó egy-egy napi kereseténél 18 koronánál kell kezdődnie és a favágó uraknak a fogyasztó közönség hátán kelljen felvágniok a fát.

HIREK.

Hangverseny.

Örömmel látjuk Baján ezt a megindult élénkséget, amely igazán ráfért erre a szórakozásra éhes közönségre. Jelen sorainkkal ismét egy hangversenyt jelentünk be olvasóinknak, amely előreláthatólag a szezon legjobb hangversenye lesz. A bajai képkiallítás rendezőse a kiállítás keretén belül október hó 14-én rendezi ezt a hangversenyt, amelyre elsőrangú pesti erőket sikerült megnyerniök. A hangverseny szereplői:

Pulló Imre, a m. kir. Opera rendes tagja, aki tisztán csengő, kellemes tenorjával nem ismeretlen az Operát látogató bajaiaknak. Az Operának egyik legfiatalabb tagja és aktív szereplője. A hangversenyen operákat és műdalokat fog énekelni. A másik két pesti szereplő: Kalmár Tibor és Magyar Lajos. A két név szinte összetartozik, mert mindenütt együtt olvassuk; Kalmár Tibor írja a szöveget Magyar Lajos zenéjéhez. Baján legujabb, még ki nem adott szerzeményeiket fogják előadni. »Mikor az est mesélni kezd«, »Ősszel arra ébredünk«, »Elment«, »Levél egy urilányhoz« c. szerzeményeket emlitem csak és mindjárt ismerős lesz a Kalmár Tibor név mindnyájunk előtt. »Mese« és »Táncos népek« Kalmár és Magyarféle kompozitíók.

Rotschild Rózsika a Bajáról elkerült pesti művészek közé tartozik, aki most bontja még szárnyait, de erőssége, biztossága sejteti a kész művészt. Kemény professzor egyik legjobb növendéke az Akadémián.

Abonyi Juliska a temesváriak kedvenc zongora művésze, akinek művészi játékát ismerik és szeretik már ott, mi pedig e hangversenyen akarjuk őt a bajai művészeink közé iktatni.

Ez a gazdag, nivós program már előre is biztosítja a hangverseny nagy sikerét.

Védjegy.

A világ legdrágább, de egyszersmind legjobb szivarkahüvelye

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”

Vigyázat! Utánzatok vannak forgalomban. Sodorni való papir ára 20 fillér.

Bajai festőművészek képkiallítása.

A négy bajai festőkiállításához, még egy ötödik is csatlakozik: Pogány Ferenc festőművész, aki ugyan rövid pár hétig tartózkodott nálunk, de a gyönyörű vidék hatása alatt végleg közénk fog telepedni. Csak egy pár képét mutatja be a kiállításon, amelyek részint Baján készültek, részint itt voltak. Pogány a pesti tárlatnak állandó kiállítója, valamint a Néprajzi és Székesfővárosi Múzeum hivatalos rajzolója. Minden letelepülő érdemes művészt szívesen látunk városunkban, mert a művésztelep létesülését előbbreviszi. A kiállítás főrendezője Kun Imre Péstről hazaérkezve itthon vezeti a kiállítás rendezési munkáit. A kiállítással kapcsolatos photokiállítás anyaga is már csaknem teljesen együtt áll és várja a feldolgozását. A kiállítás ezen csoportját Wagner Antal és Békés Gyula főhadnagy végzik, akik ezuttal is kérik a résztvevőket, hogy képeiket legkésőbb október elejéig adjusztálva Wagner Antal urhoz juttatni szíveskedjenek.

— **Petróleum-jegyek beváltása.** Szeptember 27-én újból megkezdődik a petróleum-jegyek beváltása. Ezuttal csakis a 6. számú szelvények érvényesek. Minthogy az egész szeptemberi petróleum mennyiség még nem érkezett meg, az elosztás városrészenként fog megtörténni 27-én és 28-án Kisesávoly és Katonaváros lakói kaphatnak petróleumot. Október 1-én, 2-án István-megye és Szentjános, 4-én és 5-én Homok- és Szállásváros. A többi városrészek a megérkező petróleum küldemények érkezési idejéhez képest kapják meg az őket megillető petróleumot s erről idejében értesítve lesznek.

— **Közélelmezés köréből.** Az Országos Közélelmezési Hivatal rendeletben értesítette a város vezetőségét, hogy a burgonya rendeletet kiadta, amely szerint mindenkinek szabad a hatóság által kiállított vásárlási engedély alapján burgonyát vásárolni. Először azonban a hatóság köteles megállapítani a fejjét és a gazdasági szükségletet, azután ha ezt a közélelmezési miniszter jóváhagyja, akkor fogja a hatóság kiállítani a vásárlási engedélyeket.

— **Bajavidéki Központi Szeszfőző Szövetkezet** a zombori pénzügyigazgatónak legutóbbi rendelete szerint a szőlőbirtokosok által termelt és szeszfőzdébe beszállítandó szőlőtörköly átvételére vonatkozólag a következő árakat írja elő: penészes vagy romlott törkölyt nem köteles átvenni, a friss, sik fekvésű kerti vagy homoktalaju szőlőtörkölyt mm.-ként 12 K, a betaposott sik fekvésű (kerti) vagy homoktalaju szőlőtörkölyt mm.-ként 14 K. A kilugozott (törköly bor készítésére használt) sik fekvésű, kerti vagy homoktalaju szőlőtörkölyt mm.-ként 3 koronáért vesz át. A borseprő ára később fog megállapíttatni. A beszállítási költséget később rendeletileg megállapított fuvarköltség arányában a törköly átvétele alkalmával fogja kifizetni. A törköly átvételének sorrendjét már legközelebb megállapítják, azután az átvételt azonnal megkezdik.

— **Tűz volt kedden délután 1 órakor** a Határ-utca 19. szám alatt, ahol özv. Steriáli Istvánné nádfedeles háza teljesen leégett. A tűzoltóság bár elég gyorsan ott termelt, de az erős szélben a nádas-ház teljesen leégett.

Szerkesztői üzenet.

Érdeklődőnek. — Helyben. Jól emlékezik: az illetőt még Szemző idejében, szájkodása miatt jogerősen elítélték. Innét ama könnyek.

Főmunkatárs:

BOGOVICS BÉLA.

Üzleti kiszolgálásra

intelligensebb jó modoru leányt keres

KOLLÉRA.

.: könyv- és papirkereskedése. .:

Kenderfeldolgozó intézet részére

kendertörő és kenderáztató mester munkásokkal kerestetik, ki a német és valamelyik szláv nyelvet bírja. Ajánlatok „H. A.” jellegére Mosse Rudolf hirdetési irodájába Budapest, VI., Andrássy-ut 2. szám. — továbbít.

Pezsgődugót

használt, de nem töröttet, veszek 70 fillérért darabját, palackdugót 15 K kg. utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükséges. Uj palackdugóért csak minta ellenében teszek legmagasabb ajánlatot. —

ROBICSEK ADOLF

parafadugógyár

BUDAPEST, NEFELEJTS U. 15. SZ.

Emeleti**lakás kiadó**

a Bajai Takarékpénztár főtéri bérházában.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának tananyaga. Rövid és könnyen érthető. Nélkülözhetetlen rendes- és magántanulóknak, műveltségre törekvőknek. Két kötet ára 15.— K megren.

Zsoldos tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 54. szám. Telefon 32—40.

Földeladás.

Néhai Freund Sándor mohácsi földbirtokos örökösének tulajdonát képező a mohácsi alsó-közép és felsőmező dűlőkben fekvő földterületei f. évi október hó 7-én reggel 8 órakor a Korona-szállóban nyilvános önkéntes árverés útján el fognak adatni. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad

Krausz Zsigmond

vállalkozó Mohácson.

Szalámi

Ajánlunk száraz belsőség- és lisztmentes marhahus-szalámit kilogrammonként 12.— K
marhahus-szalámit kilogram. 15.— K
szalámit: disznóhus, marhahus és szalonával vegyestet kilogrammonként 17.— K
Prima disznóhus-szalámit ála Krakauer 18.— K
„Hunnia“ Kereskedelmi R. T.
Bpest, Kertész-u. 27. Telefon 148—61.

CSINOS KIVITELŰ NÉV-
JEGYEK RENDELHETŐK
A KIADÓHIVATALBAN

Tea-extract

Citromos cukorral, vagy anélkül
Rumarómas cukorral, vagy anélkül
Reggelire, uzsonára kitűnő.
Kiválóan jóízű.
Legkisebb szállítható mennyiség egy kilogramm. Szétküldés naponta postacsomagokban utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett szállítunk.

„Hunnia“ Kereskedelmi R. T.
Bpest, Kertész-u. 27. Telefon 148—61.

Tessék próbarendelést eszközölni!

„FOTÓ”
FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET BUDAPEST
RÁKÓCZI-ÚT 80.
NAGYBAN - KICSINYBEN.

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás.

A vilgháboru minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal, leírásokkal szolgál az

„AZ UJSÁG”

POLITIKAI NAPILAP OLVASÓINAK.

Előfizetési árak:

Egy hónapra K 280.

Negyedévre K 8.—

Félévre K 16.—

Egész évre 32.—

Megrendelő cím:

„Az Ujság” kiadóhivatala Budapest, VII., kerület Rákóczi-ut 54. szám.

KOLLÁR A. BAJA

ALAPITTATOTT 1846

TELEFON SZÁM 187

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ- ÉS
RAJZSZERKERESKEDÉSE • ÜGYVÉDI
ÉS KÖZSÉGI NYOMTATVÁNY-RAKTÁR

AZ 1900 ÉVI HELYI IPARKIÁLLITA-
SÓN ARANYÉREMMELEL KITŰNTETVE •
A BAJAI HIRLAP KIADÓHIVATALA

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÖTÉSNET